

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

† Vladika dr. Jurij Dobrila.

Denes dopoldne izročili so na tržaškem mirodvoru materi zemlji umrjoče ostanke škofa Jurija Dobrile. Ž njim je izgubil naš narod izredno dobrosrčnega dušnega pastirja, človeka nenavadne značajnosti in v resnici apostolske pohlevnosti.

Porojen v Tinjani v Istri dne 16. aprila 1812 (tedaj nij bil niti 70 let star) iz siromašnih roditeljev, dovršil je prve štiri latinske šole v Pazinu, peto in šesto v Karlovcu ter bil v duhovna posvečen 11. septembra 1837. Zaradi nenavadne nadarjenosti in marljivosti poslali so ga na Dunaj, kjer je postal doktor teologije. Vrnivši se z Dunaja služboval je kot učitelj in ravnatelj semenišča in pozneje kot kanonik in župnik stolne cerkve sv. Justa (Žusta) v Trstu. V dan 11. oktobra 1857 imenoval ga je cesar škofom Porečko-Puljskim ter bil 2. majnika 1858 posvečen v Gorici. V dan 29. majnika 1875 bil je imenovan škofom tržaško-koprskim, kateri stolici je v dan 26. septembra odnosno 17. oktobra istega leta zasel ter obdržal do svoje smrti. Za razne zasluge odlikoval ga je cesar vitežkim redom železne krone druge vrste.

To so skromni biografski podatki o pokojnem vladiki, kateri se je s svojimi redkimi lastnostmi povzdignil do tako vzvišenega stališča, kateri nikdar pozabil nij svojega tlačenega naroda, marveč vedno mislil na njegov duševni in gmotni napredek. Molitvena knjiga „Oče budi volja tvoja“, koju je blagi rajni spisal, nahaja se skoro v vsakej še tako priprostej koči in daje Istranu tolažilo, katero pogreša v političnem in ekonomičnem oziru. — Ker je pokojnik dobro izprevidel, da je slovanska duhovščina najboljši jez potujčevanju, namenil je vse svoje izredno varčnostjo in skromnostjo prihranjeno premoženje semenišču za dečke, a nij mu bilo dano izvršiti

to srčno željo, prehitela ga je neizproslija smrt. — Tužna Istra plaka na preranem grobu, a tudi ves slovenski narod globoko čuti in obžaluje to izgubo in upa, da mu je usoda mila in mu podeli vrednega naslednika.

Iz slovanskih časnikov.

Slovanski dnevnik „Pozor“ donaša po „Mosk. Véd.“ od dne 5. januarja iz Kotora naslednji veljavni sestavek:

„Hercegovci, kar je znano, vstali so; žene in deca poslane so v Črnogoro, a vsi sposobni za orožje odšli so v planine. Ta upor je toliko znamenitnejši, ker Avstrija mora Bokelje, da služe v avstrijske vojski (ne sklada se z učinjeno pogodbo 1869). Boka kotorska nij bila nikoli sestavni del Dalmacije, spadala je k Hercegovini ter je vedno bila podana Črnejgori. Benečanje pokorivši si Dalmacijo prisvojili so si tudi Boko, ter pridružili jo Dalmaciji. Bivalstvo Boke bilo je dolžno braniti granice proti Turkom, in bile so mu podeljene velike povlastice. Stoprv početkom tega stoletja pala je naša nesrečna domovina pod Avstrijo. Eto pismo, katero je ruski car Aleksander I. poslal bil Črnogorskemu vladiki, da pomiri narod, kateri nij hotel podvreči se Avstriji:

Prečastni vladika Črnogorski!

Vaš poslanec serdar Sava Plamenac prišel je srečno v moj glavni stan in izročil mi Vaše pismo. Iz sedarjevih besed pozvedel sem Vaše želje in udanega Vam naroda. Ker pa sem jaz skupno s svojimi zvezniki sklenil mir, pobrinil sem se tudi za Bokeljski narod in na podlogi ugovora odstopil ga pod obrambo njegovega najbližjega soseda, na ime avstrijskega dvora. Mi znamo, da ste Vi s svojimi hrabrimi Črnogorci pomagali izgnati sovražnika iz Boke; zato naznanjamo Vam, da ne samo ne ovi-

rate avstrijske vojski posesti trdnjavo, nego da tudi nasvetujete Bokeljem, da vas poslušajo in da se ne protive avstrijskemu dvoru. Prepričajte bokeljski narod, da bode užival vse one pravice in povlastice, katere je od nekda užival.

V Parizu dne 20. maja 1814. leta.

Aleksander.

Prepis tega pisma učinjen po dijakonu vladike Petra čuvlje se do denes. Vsi Bokelji znajo za to pismo ruskega carja, in na podlogi tega ne hote stopiti v vrste avstrijske vojske. Minilo je skoro pol leta, kar je avstrijska vojska posela Boko; ali njen Bokelj dosle nij služil kot vojak. Sedaj je avstrijska vlada odločila na vsak način izvršiti svojo davno domišljenost, makar i ves narod iztrebi.

Razkačenje raste v narodu dan na dan. Razen Krivošijanov vstali so uže tudi Rišnjani, Grbljani, Pastroviči, Orahoviči in Ubljani. To je skoro vsa Boka izimši mesta Kotor, Erceg-Novi, Budva in Perast. Na čelu upor stoji Pero Samardžić. Ves uporniški imetek prenesen je v Črnogoro, kamor odšle so njihove žene in deca. Borba bode zdvojljiva. Kadar je baron Rodić poskusil poslednjič je prigovarjati, nijso hoteli poslušati ga. Odhajajoči rekel jim je: „Z Bogom bratje! bodite zdravi!“; a oni so mu odgovorili: „idi z Bogom in ne kaži nam se več“. Tudi novi namestnik baron Jovanović trudil se je priti z njimi v dogovor; pa oni so mu kratko odgovorili: „s teboj ne želimo imeti nikakšnega posla; reci svojemu carju, da se hočemo boriti do poslednje kaplje krvi“.

Kakor sem uže omenil, tudi v Hercegovini buknil je upor. Pokret razširil se je skoro samo v okrajih kraj Čnegore in Boke. Pa kdor pozna ovdešnji narod, lahko prerazume, da se upor raztegne. Nalog avstrijske vojske je sedaj mnogo težji, nego-li 1869. leta, ker se uporniki morejo laže za-

LISTEK.

Refleksije.

Litija, v zadnjem času često imenovan kraj, leži in stoji prav prijetno ob Savi, na katere levem bregu je železnična postaja in slednje načelnik gospod Babnik, rodом Šiškar, — Arabija pak je dežela, daleč tam doli pri sueškem kanalu, kjer božje solnce navpik obseva glave in druge telesne organe črnih, belih in črnomaljastih ljudij in nje (Arabije) najkarakterističnejši prebivalec je ptič štruc, tudi noj imenovan. Daleč sta tedaj narazen Litija in Arabija, daleč tudi g. Babnik in štruc ali noj, tako daleč, da si niti v rodu nijsta, a vender je obema jednaka lastnost. Pregarjani štruc namreč utakne svoj kljun in glavo, katera se kljuna drži, v grm in zdajci je rešen, ker ne vidi več sovražnika, — a gospod Babnik skrije tiste dele svojega telesa, nad katerimi je železnična kapa, na kapi pa krilato kolo, v haljino in zdajci

„ne vidi nič, ne sliši nič.
ko bil bi mrtva stvar.“

Od Litije v Šmartino nij daleč, zbog tega so mu geografi in jednaki ljudje tudi nadeli ime „Šmartino

pri Litiji“ in cesta iz Šmartina v Litijo se vije tako prijetno, da če človek prehitro ne vozi, brez posebnih težav lahko poskače vsaj deset opic raz voz in potem ostane človeku še toliko časa, da v Litiji lahko okna pobija, kar je v fino omikanih krogih in v taci, ki se pajdašijo vsaj s kacim okrajnim glavjarjem, celo prijateljska usluga, zlasti pa o zimskem času. Res je sicer, da se nekateri ljudje nad taci truščem izpodtikajo, pa take ljudi treba milovati, kajti reveži nijso še deležni blažene kulture, niti ne vedó, kako dobra je vinska kapljica pri gospodu Ravnikarji v Šmartinem in kako kulturno-omamljiva njena moč.

Ima pa vinska kapljica res kaj čudovitega v sebi, zaradi tega se tudi govori, da vino vse iz sebe vrže. Kdor pije preveč, dobi rudeč nos, ali kakor pravijo davkarski uradniki v Litiji „refleks“; drugod rekajo tej prikazni baker, (kupfer), kar pa nikakor nij istinito, kajti ko je neki vinopivec s svojim rudečim nosom šel h kotlarju ga prodajat, mu je ta odgovoril: „Komur se to baker zdi, tisti je — osel!“ — Tedaj refleks! Res zavidanja vredni so davkarski uradniki, kojim se je posrečila ta važna iznajdba in jaz bi v zahvalo tem možem predlagal, da se tamošnje davkariji dá odslej častno

ime „Reflectorium“. Refleks je odsev luči, ker ima pa vsaka luč tudi svojo senco, tedaj se tudi davkarski uradniki v Litiji vsled tega refleksa svoje sence nikdar znebili ne bodo, sosebno uže zavoljo tega ne, ker je ta odsev v zapisniku zatrjen in konstatovan. So pač srečni ljudje, ki imajo toliko prostega časa, da računijo, kam odseva ta ali ona svetilnica, a pozabili so povedati, ali se vidi ta odsev povsod, ali le na gotovem kraju in je li res podoben razsvitljenim oknom, kar naj tedajskoro popravijo, da dobó njih resnicoljubje pravi „refleks“.

Da je gospod vitez Tannenhain na Dunaji znal, da ima tisti, kdor mnogo vina pije, na nosu svoj refleks, ne bilo mu treba prič iz Litije vprašati, da li so bile pijane. Pa možakar mislil si je: „Wie der herr, so der knecht“ — in ker so gospodje pobijali okna, sklepal je, da so bili hlapci pijani in da se je vsa Litija sukala v krogu, od tega tedaj potres.

Čudna logika sicer, a popolnem slična onej Ane Žibertove, postrežnice gospoda komisarja Del Cotta. Ta blaga podložna svojega gospoda zatrjevala je, da se niti ona, niti njen gospod vzbudila nijsta vsled onega okno-pobijanja. To bi bilo sicer

kloniti v Hercegovini in ker upor pri družili so se Ubljani in Grbljani, kateri so 1869. l. bili z Avstrijanci, ter jim služili za kažipote. Pri vrodu v kotorski zaliv spustila je avstrijska vlada torpede, češ da se boji, da katera tuja država priteče Krivošijanom na pomoč. Tukaj v Kotoru, pa tudi v Beči se govori, da Ruska neti upor, a ne hote priznati, da je izezvan krivičnim gnetom Avstrije same. V narodu vlada nenavadno navdušenje, on je prepričan, da premaga, ker bori se za sveto stvar. Ravno kar prihaja glas, da je včeraj bil resni sosret mej uporniki in avstrijskimi vojaki, katerih je preko 20 ranjeno. To je že tretji sosret, v katerem so zmogli uporniki.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. januarja.

Kakor poročajo česki listi, gotova je že pogodba mej **denico** in grofom Taaffejem. Listi ti, osobito pa „Politik“ zanesljivo zatrjujejo, da se bode Lienbacherjev predlog sprejel, ker je vlada skrbela, da je pridobila zanj potrebno večino.

Koliko se malo briga tudi dunajsko prebivalstvo za levičarske kričarje, razvidi se iz tega, da je dunajsko društvo „Freisinn“ v Marijahilfu dalo nezakupnico dr. **Koppu**, istemu možu, ki je kranjskega oknopobijalca in nočnega kričarja Vestenecka zagovarjal proti „Tribüni.“ Ljudstvo, to je nezapeljano po židovskih žurnalih, ne mara za levičarje več, odtegnilo jim je svojo naklonjenost in zdaj stojijo zapuščeni kakor Job.

Takorekoč čez noč se je vse spremenilo. Včeraj še govorili so listi o moči svoje stranke in o slabosti nasprotnikov, skušali nasprotno politično stranko uničiti. A denes rožlja orožje. Vseh ljudij pogled obrnen je na jug. Jasnih poročil malo dohaja iz Dalmacije in Hercegovine, a dohaja toliko več dvoumnih in iz teh se lahko sprevida, da je stanje na jugu jako resno. Kakor poroča „Budap. Corr.“, poklicalo se bode v orožje 20.000 mož in v to svrhu se bode zahtevalo 10 milijonov goldinarjev. Položaj na jugu je resen, opasen. In če vprašamo, kdo je pač kriv vsega tega, kdo je mirno ljudstvo, katero hoče na vsak način braniti svojo narodnost proti tujemu nasilstvu in usiljevanju germanstva, pripravil do tega koraka, imenovati nam je le nekaj imen. Oj Lapenna! Slovan je vedno bil trpin, povsodi so ga zatirali — Zdaj pa prišel je dan . . . Bodemo videli, kaj pokaže prihodnost!

Iz **Boke** se brzojavlja, da število ustajnikov v Krivošijah znaša okolo 1300 mož. Izmed teh jih je 360 pravih Krivošijancev, 200 jih je iz Ubelj, 80 iz Ledenic, iz Orehovaca 130, Kovačević je pustil 300 Hercegovcev in še nekaj iz drugih krajev. Kakor se poroča in Hercegovine, množijo se čete upornikov in Stojana Kovačevića so baje poklicali uporniki iz Krivošij v tabor pri Gačku, kjer mu bodo baje vodje vstašev izročili vrhovno poveljstvo nad vstaši.

Vnanje države.

Grška zbornica je jako čudno sestavljena vsled slednjih volitev. Opozicija proti vladi je velika. Znamenito je to, da so vsa velika mesta volila opo-

zicijonalce. Dva ministra sta že demisijonirala, ker ne upata s to zbornico dalje delovati.

„Journal de St. Petersburg“ javlja, da Ruska ne bode nikakor prepustila, da bi samo Francija in Anglija odločili **egiptovsko** vprašanje in baje je to mnenje tudi v Berlinu. Tudi Nemčija ne bode popolnem nevtralnemu se držala v tej zadevi.

Francoski finančni minister predložil je že proračun za leto 1883. Ta proračun kaže, da bi bili stroški v letu bodočem za 118 milijonov večji. A iz tega se ne sme posnemati, da bi francoske finance slabo stale, nego v ta proračun sprejeti so vsi postranski stroški, kateri se do zdaj niso postavljali v proračun. Da je proračun tako velik, s tem je mislil finančni minister odstraniti vse posebne poznejše kredite.

Dopisi.

Iz Trsta 16. januarja. [Izviren dopis.]

Za volitve se še do sedaj nij nihče ganil, morda bode pa na zadnje toliko večja agitacija. Za vtorek stopili bodo nekateri možje vsake vrste uradov vkup, da se pogovore, katerega kandidata bi postavili. Kandidatov se pa ne manjka, vsak bi rad na Dunaji mastno plačo služil in čast užival, toda veliko je poklicanih, pa malo izvoljenih. Politično društvo bo pri volitvi v III. razredu lahko odločno delalo, kajti uradniki Slovani odločujejo. Za II. razred že nij tako lahko, če bi se pa dobro organizirala stvar, bi tudi tu steklo povoljno našim interesom. Pa v Trstu je tako, da se nekateri gospodje Slovenci nečejo za nič brigati, vohali bodo gotovo tu in tam in potem kamenje lučali, da bi sami pripomogli s svetom ali v dejanji, tega pa nečejo. Omeniti še morem, da bi dobro bilo, da bi se Slovenci, kolikor mogoče udeležili tukajšnje razstave. Kmet naj razstavi maslo, katero je na jutro vem na najboljšem glasu, obrtnik lesene izdelke, kakor parkete, hišno orodje itd., saj je lesa na Kranjskem obilo, le iznajdljivih mož nij veliko, ki bi iz lesa izdelovali raznovrstne stvari, kakor to drugod delajo. Gotovo se bode potem lahko v Trstu osnovala kaka družba, ki bi vse te stvari v velikem magazinu hranjene imela in bi bile vedno razstavljene, da bi jih kupovali ljudje, ki od jutra po morji v Trst prihajajo, lahko vsak dan. Ne bilo bi več toliko oderuhov ni izgub, katere slovenski trgovci in obrtniki trpeti mora vsled nepoštenih trgovine z dvomljivimi trgovci in švindlerji. Koliko bi se naših ljudij pri tem živilo in kako veljavo bi imel narod in dežela. Po zdanjem načinu se pa ne bode na bolje obrnilo, kajti, ko trgovec svoj izdelek pripelje v Trst, pritisnejo ga goljufi mešetarji, da ga mora ali prodati pod ceno, samo da se ga znebi, ali pa ga pripustiti komu, o katerem ne ve, bode li kaj denarja ali ne. Jako važno bi bilo, da se to predrugači in da strokovnjaki vzamó to reč v roke. Začetek je sicer težak, toda zasluga bode velika.

Izpred porotnega sodišča na Dunaji.

Vesteneck proti „Tribüni“.

Znana litijaska aféra radi pobijanja okenj in ponočnega razsajanja, pri katerem udeležen bil je tudi bivši litijski okrajni glavar Fränzel-Vesteneck, bila je predmet dvanajstne obravnave pred dunajskim porotnim sodiščem zoper bivšega odgovornega urednika avtonomistiškega lista „Tribüne“ g. J. V. Hamana.

Ta pravda je nenavadno zanimala vse politične kroge in je tudi zaradi tega usodepolne važnosti, ker nam kaže znano nemško pravico- in svobodoljubje!

V naslednjem skušal bodem, da podam kolikor mogoče popolno sliko te žalostno zanimljive obravnave.

Porotnemu sodišču predsedoval je deželne sodnije svetovalec Eduard pl. Tannenhain, votantje bili so deželne sodnije svetovalci Rohliczek, pl. Kr-tizka in Kurz, zastopnik tožitelja bivšega litijskega glavarja Fränzel-Vestenecka bil je dr. Jos. Kopp, zagovornik toženca g. urednika J. V. Hamana bil je **dr. Jos. Porzer**, jeden najduhovitejših dunajskih zagovornikov.

Iz zatožbe posneti je sledeče:

J. V. Haman, izdavitelj in odgovorni urednik na Dunaji dvakrat na dan izhajajočega časopisa „Tribüne“, pregrešil se je baje s tem zoper varnost Fränzel-Vesteneckove časti (§§. 488, 491 v kaz. zak., a kaznjiv po §. 493 v kaz. zak.), da je prvič sprejel brzojav iz Ljubljane, dto. 10 febr., v katerem bilo je naznanjeno, da se je vitez Vesteneck udeležil oknopobijanja v Litiji; da je drugič v br. 41. „Tribüne“ sprejel iz Ljubljane poslan članek dto. 8. febr., v katerem je govor o istej aféri (v tem članku inkriminirana sta dva odstavka);

in da je tretjič v br. 47 lista „Tribüne“ priobčil iz Ljubljane od 14. febr. datiran članek, v katerem je zopet navedenih čast Vesteneckovo baje žaljivih dejanj. V tožbi se zahteva prečitavanje inkriminiranih člankov, dalje prošnje vit. Fränzel-Vestenecka za disciplinarno preiskavo, deželnega predsedništva dveh ukazov do c. kr. vladnega svetovalca g. grofa Chorinskega, zapisnikov o preslušanji litijskega župana g. A. Koblerja, občinskega svetovalca, beleznika in dež. poslanca g. Luke Svetca, dalje Matije Lavrenčiča, Jožeta Razpotnika, Martina Hačina, Josipine Lavrenčičeve, Alojza Verbajsa, Kristine Koblerjeve, Josipine Koblerjeve, Ane Žibertove, Gustava Del Cotta, Leopolda Jakliča, Ignaca Koritnika, Karla Moschnerja, Roberta Ravniherja, Gustava pl. Greescheima, Fridrika Werhana, Gustava Ungera, Rudolfa Rotterja, Henrika Žitnika, Karla Wagnerja, Antona Sevčeka, Janeza Stebuliča in 17. febr. sestavljenih zapisnikov; dalje zapisnik preslušanja

znamenje čistega srca, a pomisliti je treba, da, ako je spala Ana Žibertova, kako je vedela, da spi tudi nje gospodar?

Pa da je temu, kakor mu drago, dobro spanje je vsekako zdravo — utegne pa biti tudi pogubonosno, usodepolno, osobito za političnega uradnika. Ta namreč naj bi spal kakor zajec in imel oči odprte i v spanji, kajti tako jaz tolmačim izrek „das auge des gesetzes wacht“. V dan usodepolnega litijskega potresa ste imeli nezasluženo srečo, kajti takratni ponočnjaki bili so izključljivo ustavaki, „deutsche männer“, in zaprto je bilo prijetnimi sanjami oko gospoda komisarja, isto tako obe očesi gospoda velemožnega glavarja, celo ponočni čuvaj izpustil je mogočno „helebard“ in četrtej kapaciteti „kočijažu“ zasela je „opica“ (po domače „merkuca“ imenovana) tako mogočno na tilnik, da se nij otrešel, da nij rekel ni bev — ni mev, da niti gospodov nij poznal, katere je vozaril. In vse to se je doseglo z borimi najstarejšimi litri vina! „Nur lumpen sind bescheiden“, — pravi menda Gothe, kateri pa nij bil svoje dni nikdar v Šmartinem niti v Litiji, a tudi oken nij pobijal.

A pomislite, kaj bi bilo, da so mej

temi ponočnjaki vmes tudi brrr! — Slovenci! Vse je dan denes mogoče in nesreča nikdar ne počiva. Kaj bi pomagalo, če Anica še tako plastično vzklonjena stoji tik postelje, podobna svitlotemnej sliki à la Rembrandt in pazi, kako nje gospodar spi nepolitično spanje, kaj bi koristilo, da je ponočni čuvaj pijan, da se je voznička polotilo labilno ravnotežje, da so sploh Litijci — ceteris paribus — imeli oči odprte, a vender mižali — nič, čisto nič, nego reklo bi se: Ja, bauer, das ist was anderes!

Trdili bi, da tako spanje nij politično, položaj bi se izpremenil popolnem, prikazovali bi se na obnebi znani črni oblaki, o katerih je gospod Vesteneck govoril v deželnem zboru kranjskem tako prepričevalno, — da niti dvorni svetovalec Kaltenegger ne vé — kako. In gospod Del Cott, kateri bi bil, kakor pri potresu, pozabil streljati in tako ohranil svojo hrabrost in svoje junaštvo za boljše čase, moral bi se opravičevati, kje je bilo „das auge des gesetzes“, ker sklep nij dopustljiv, da bi to jedino oko bilo škiljavno.

In dr. Kopp, slavni svobodnjak lastne mavhe, bi vse drugače hrul ter dejal, da je kaj tacega le

pri neotesanih Slovencih mogoče, kateri žive tam doli v orijentu, „wo die völker aneinander schlagen“. Z jedno besedo, stališče bi bilo vse drugo, tedaj tudi refleks.

Če vse to še jedenkrat tehtno preudarim, uverim se, da je še nekaj sreče na svetu, kajti srečna si ti blažena Litija, ki imaš svoj skoro patentirani refleks, srečen pa je tudi gospod dr. Schrey, kateri ima take umetne možgane, da se le tistih reči spomina, katere so mu po godu in kateri, akoravno je deželni odbornik, vender še marsikaj ne vé.

In srečen je konečno tudi moj prijatelj nad črto, kateremu je refleks gospoda državnega pravdnika zasačil dva članka in mu tako dal duška, če tudi le za jeden dan.

Le meni sreča nij mila, kajti vsopel sem se že, rad bi krenil v prijazno Šegačevo hišo na požirek poštenega vina, a Litija ima svoje posebnosti. Povsod poznajo samo 10 božjih zapovedij, Litijci pa so se morali naučiti še najmanj 14.

„Ne hodi v Šegačevo gostilno!“

Tedaj dalje, saj mi sveti refleks!

V prvem našem letošnjem poročilu zdi se na-
jako primerno naš trg kakor svetovni trg opazovati
in tu si ne moremo več prikrivati njegovega stan-
ovitnega propada in dokler ne bomo mogli s konk-
renco pod enakimi pogoji tržiti, nij tudi nikakega
popoljšanja upati.

Naši tekmeči so: Italija, katera je v nove-
šem času izgotovila mnogo novih železnic, posebi
pripravnih za srednjo evropsko trgovino in zrav-

tega je tudi uredila veljavo svojega denarja (valuto); Ogrska, ki povzdiguje Reko z razumnimi sredstvi k svojemu svetovnemu trgu; in slednjič Nemčija, katero sreča naš trgovec že na Rakeku! Sredi te gibčnosti bližnjih naših tekmecev, katerim se na dá več upirati, pustilo se nas je svojemu prvotnemu položaju z jedno privil. južno železnico in s subvenc. Lloydom, tedaj popolnem v rokah dveh zasebnih društev, kateri, kakor se samo ob sebi razumi, le za korist svojih sodelavnikov skrbita in ki jima dobro doide tudi čez Benetke. Velik del naše svetovne trgovine je uže preč, vsled česar marsikatera veljavna tvrdka naš trg zapušča, in če pri takšnih okoliščinah čuti naš srednji trgovski stan, ta trdnjava splošnega blagostanja, še moč življenja v sebi, ima se zahvaliti več svoje vztrajnosti in marljivosti, nego vsej ugodnej geografski legi, tej ironiji svoje usode, pa — za časa našega propada množče se kramarsko tekmovalstvo, do kojega se zdaj ponižujejo celo prejšnji uvaževalci, ker le to ponuja še revni obstanek, pouzročilo je, da je postala uže marsikatera razvada pravilo, kakor n. pr. odprti dolgi krediti, s kojimi se le eskomptirane menjice tujega tekmovalstva pokriva!

Da, žalosten je naš položaj in potrebuje hitrih in radikalnih sredstev, če se hoče rešiti naš trg popolnega propada in ga zopet k svetovnemu trgu povzdigniti. Nekatera teh sredstev bi bila: Vsaj jedna, od južne železnice popolnem neodvisna železnična črta; osnovati tudi Lloyd konkurenco; začasno prisiliti ta društva k jednakim cenam voznine, kakor jih imajo naši sosedni tekmeči in odstraniti vsako povračilo na voznino (refakcije) gledé na notranje prevažanje; eventuelno, naj se primerno zniža colnina za vse blago, ki se uvažá čez naš trg; pospeševati blagostanje kmetovalca s pripravnimi naredbami; obuditi z olajšanjem koncesij obrtniška in posebno prekomorska podjetja, katera ustanové, kakor Genova in Hamburg, lastne podružnice na mestih pridelovanja; ne odvzeti nam proste luke prej, dokler se ne uredi veljava našega denarja (valuta) itd.

Menimo, da smo svoj položaj dovolj jasno narisali in tudi svoje mnenje povedali, kako nam pomagati, in zdaj — oziraje se na splošne okoliščine in na preteklost — želimo za novo leto to-le: Naj ne bode tako slabo, da bi morali klicati vsem, tudi radikalnim sredstvom, „prepozno“.

To velja našemu trgu kot svetovnemu trgu, kajti domače kramarstvo bode obstalo, dokler ljudje.

J. Pipan & Comp.,
Via del Campanile št. 7.

Tržne cene v Ljubljani dné 18. januarja t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	9	26
Rež,	6	18
Ječmen	4	71
Oves,	3	41
Ajda,	4	87
Proso,	5	1
Koruza,	6	—
Leča	8	—
Grah	8	—
Fižol	8	50
Krompir, 100 kilogramov	2	68
Maslo, kilogram	—	94
Mast,	—	82
Speh frišen	—	68
„ povojen,	—	76
Surovo maslo,	—	80
Jajca, jeden	—	2½
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	52
Svinjsko	—	48
Koštrunovo	—	30
Kokoš	—	45
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	2	68
Slama,	1	96
Drva, trda, 4 kv. metre	7	—
„ mehka, „	4	50

Der Augenblicks- Drucker

D. R. P. No. 14120. — K. K. Öst. Privilegium No. 9161.
Der wegen seiner in jeder Hinsicht bewährten Vortrefflichkeit die Silberne Preismedaille nebst Diplom von der Kaiserlichen Ausstellung verliehen wurde, ist der einzige patentirte Copirapparat mittelst Buchdruckerfarbe. Derselbe liefert auf trockenem Wege ohne Presse in fast unbedingter Anzahl, gleichschärfe, tiefschwarze (auch bunte) unvergängliche Abzüge, welche auch einzeln im ganzen Weltpostverein Porto-Bergangsfreigang genossen. Der „Augenblicks-Drucker“ läßt alle bisherigen Copirapparate als: Dectos, Autos, Polysgraphen etc. weit hinter sich, erreicht die autogr. Befähigung und Einfachheit und Billigkeit. Prospekte, Zeichnungen und Originalabzüge etc. gratis und frei.
M. Eichenberg i. Böhm. Steuer & Dammann.

(732—5)

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Dunajska borza

dné 18. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	75	gld. 30	kr.
Enotni državni dolg v srebru	76	„ 30	„
Zlata renta	92	„ 80	„
1860 državno posojilo	132	„ 50	„
Akcije narodne banke	824	„ —	„
Kreditne akcije	317	„ 25	„
London	119	„ 20	„
Srebro	—	„ —	„
Napol.	9	„ 46	„
C. kr. cekini	5	„ 59	„
Državne marke	58	„ 80	„

Žalujemo srceem naznanjamo s tem, da se je božje previdnosti dopalo, danes ob 10. uri našo preljubljeno mater, oziroma staro mater, gospo

Marijo Lenče, roj. Hübel,
posestnico,

po dolgej in mučnej bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 56. letu nje starosti, poklicati v boljše življenje.

Truplo se bode v četrtek dopoldna ob 1/2 10. blagoslovilo v Laverci, potem se preneslo v Rudnik, kjer se bode pokopalo.

Sv. črne maše se bode brale v Rudniku in v mestnej farnej cerkvi pri sv. Jakobu.

Naj ostane pokojnici blag spomin.

Na Laverci, dné 17. januarja 1882.

(31)

Žaluojači.

Zahvala.

Za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu predragega soproga, oziroma očeta in brata, gospoda

Ivana Marenčiča,

trgovca, posestnika in mestnega svetovalca,

se najtopljeje zahvaljujejo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa slavnej požarne straži in gospodom trgovskim pomočnikom

(33)

žaluojači ostali.

V Kranji, dné 17. januarja 1882.

Nov, pokrit, jednouprežen

feiton,

pri katerem se pok lahko odzame, prodá se v **Gradišči št. 88.** (29—1)

Tujci:

13. januarja:

Pri **Slonu:** Globočnik iz Železnikov. — Bačič iz Trsta. — Brumbauer z Dunaja. — Kurc iz Ogrskega. — Ladstätter iz Tirola. — Camus iz Pisin. — Musard z Dunaja. — Pri **Malici:** Paska z Dunaja. — Cörich z Dunaja. — Špitale. — Jokel iz Grada. — Bruckmann iz Spitala.

Umrli so v Ljubljani:

15. januarja: Viktor Prosenec, mestnega stražnika sin, 8 mesecev, Hilsnerjeve ulice št. 12, za božjastjo. — Marija Zigler, višjega inženirja žena, 45 l., Gradišče št. 7.
16. januarja: Jurij Epil, gostac, 35 let, Kravja dolina št. 11, za jetiko. — Helena Koblica, hišnega posestnika žena, 82 let, Kolodvorske ulice št. 10, za starostjo.
17. januarja: Jožef Babka, delavčev sin, 3 leta, Poljanska cesta št. 18.

Mazilo za lasé!

po prof. dr. Pytha,

jedno najboljših sredstev, da se prostor, kjer rasto lasje, utrdi in da lasje ne izpadajo, ob enem jim daje lep lesk in se uporablja z gotovim uspehom pri tisočih. 1 lonček za dolgo časa samo 60 kr. prodaje pravo le lekarna „pri samorogu“, v Ljubljani na Mestnem trgu. (28—1)

Zahvala.

Moj umrli soprog Alojzij Pičman zavarovan je bil pri zavarovalnem društvu **Gresham** z znatno svoto. Generalni zastopnik v Ljubljani gospod **Gvido Zeschko** izplačal mi je zavarovano svoto prav natanko, — za kar izrekam društvu tu javno zahvalo in pri tem to znano zavarovalnico najtopljeje priporočam.

Na Zidanem mostu, 12. jan. 1882.

Ana Pičman,
pekova vdova.

(30)

Gostilna

se daje na 3 ali 5 let v najem za 300 gld., v **Planini** na Štajerskem. Hiša ima 8 sob za goste, 1 dvorano, 1 jedilno sobo, 1 klet za vino, 1 klet za zelenjad, hlev za konje, vrt in kegljišče. Ponudbe naj se pošiljajo v **Fran Müllerjev anoncen-bureau** v Ljubljani. (32—1)

Najboljša, čista

jedilna mast

po 66 kr. kilo dobiva se jedino prava le pri

M. ACHTSCHINU,

trgovci s specerijskim blagom, Sv. Florijana ulica št. 4. (27—2)

LEOPOLD BARTOLIN,

vrtár,

(19—3)

na Marije Terezije cesti št. 1,

priporoča k sezoni prav lepe **bouquete**, kakor tudi vsake vrste **frišnih cvetilo**, prav lepe **kamelije**, **vrtnice**, **vijolice** itd. po jako nizkej ceni.

Naročila po pošti se izvrše prav natanko.

Vsak dan

frišni krofi

pri

J. FÖDERLU,
Lingarjeva ulica.

(5—3)

Jeden milijon

kotiljon-ordnov, fini **zlato-briljantni ordni**, 100 kosov za 80 kr., **ordni**, 100 kosov za gld. 1, 1.50, 2; zelo fini **briljantni in komični ordni**, 100 kosov za gld. 4, 5, 6; zelo fini **ženski črpe-ordni**, gld. 4, 5, 6, 8, 10, dalje gld. 12.50, 15 do 20 kosov **100. Plesni programi**, prosti, 100 kosov gld. 2, elegantnejši gld. 3, zelo fini gld. 8. **Zametne maske**, 10, 15, 20 kr., atlas 40, 50 do 75 kr., **norske kapije**, sortirane, 10 kosov, št. 1 60 kr., št. 2 gld. 1, št. 3 gld. 1.50, št. 4 gld. 2, št. 5 gld. 3, in envelope, 25 kosov, gld. 1.50, 2, 2.50, fini gld. 5. **Norska znamenja**, 10 kosov 50 kr., gld. 1, 2 do 5. **Nosovi**, 1 kos 6, 8, 10, 15, do 30 kr. **Odborniška znamenja**, bel ali barvan atlas, 20 do 30 kr. **Kotiljonski lampijoni** s svečami in palicami, 12 kosov gld. 2.40. **Kotiljonski cvetlični šopki**, zelo elegantni, 25 kosov gld. 1.25, 1.75, 2.50. **Kotiljonske ture** v 150 vrstah, 1 tura 30, 50, 75 kr., gld. 1, 1.50 in 2.50, zelo fine olupševalne ture gld. 3, 4, 5, 9. **Žakeljna tura** gld. 1.20, 1.80. **Sladkorno-klobučna tura**, **nočno-stražarska tura** gld. 2.25, nove papagene ture gld. 1.80. Premikajoče se **karte** gld. 2.80. **Bobnarska tura** za 12 parov, gld. 2.50.

Kotiljonskih ordnov sortimenti, vsak s finim creppom in brilj. ordnom,

1 sortiment, 50 kosov, to — leto le

Štev.	0	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	XI.	X.
gld.	1,	1.50,	2,	2.50,	3,	4,	5,	6.50,	7.50,	10,	15.

Ordni od kovin, posrebreni, pozlačeni in fino emajlirani, **50 kosov sortiranih:** gld. 1, 2 do 4; fini veliki križci, Malteški ordni z verižicami, **50 kosov**, gld. 6, 8, 10, 15 in 17.

Velika juks-tombola,

obstoječa iz 77 kosov raznih stvari, mej temi efekti, glavni in postranski dobitki, vkup gld. 10, z zabojem gld. 10.60. **Pahaljice**, parfim, kravate, lepoticje i. t. d. v zalogi. **Snežene kepe** za bombardiranje v plesno dvorano — vse pleše potem mej snežinkami, 12 kosov malih 50 kr., velikih gld. 1. **Jedna partija živalskih mask**, **naglavnice**, **karikature**, **politične osebnosti**, 10 kosov sortiranih gld. 1, 1.50, 2; dalje gld. 2.50, 3, 4 in više.

Jedino le pri:

EDUARD WITTE, Wien, Kärntnerstrasse 59.

Telegr. naslov: Witte, Wien, Kärntnerstrasse.

Posilja se proti poštnemu povzetju. Cenilniki o turah, juksnih rečeh itd. se dobé zastonj.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.